

Libellen

Odonata

Informatie

- In Nederland komen 69 soorten libellen voor, dat is veel in vergelijking met omringende landen, en te danken aan dat ons land rijk aan water is.
- De orde van libellen (Odonata) worden onderverdeeld in echte libellen (Anisoptera = ongelijkvleugeligen) en juffers (Zygoptera = gelijkvleugeligen). Echte libellen, zoals glazenmakers en heidelibellen, houden hun vleugels in rust namelijk gespreid, ook hebben ze een vrij groot lichaam, en grote ogen dicht bij elkaar op de bovenkant van hun kop. Juffers, zoals waterjuffers en pantserjuffers, hebben hun vleugels in rust vaak boven hun lichaam samengeklapt, hebben een veel smaller lichaam, en de ogen op de zijkanten van hun kop.
- Libellen leven op allerlei plekken, vaak in de buurt van water. Denk aan sloten, vijvers en moerasgebieden. Sommige soorten zijn gebonden aan specifieke biotopen zoals beken en rivieren (beekjuffers en rombouts), vennen en hoogvenen (glanslibellen en witsnuitlibellen) en laagveenmoerassen (glazenmakers).
- Libellen leggen eitjes in of vlakbij het water. Uit de eitjes komen libellenlarven die enkele jaren uitsluitend in het water leven. Als de larven volgroeid zijn komen ze uit het water en komt er uit de huid van de larve een libel, dit proces heet uitsluipen. Ze leven daarna enkele weken (juffers) tot enkele maanden (echte libellen).
- Libellenlarven eten allerlei waterbeestjes die kleiner zijn dan zichzelf en staan zelf op het menu van vissen, waterroofkevers en watervogels. Volwassen libellen eten allerlei vliegende insecten, soms zelfs andere libellen, en worden zelf gegeten door vooral vogels. De boomvalk is zelfs gespecialiseerd in het jagen op libellen.

Azuurwaterjuffer

Waarom hebben libellen hulp nodig?

Van de 69 soorten die in Nederland voorkomen staan er 23 op de Rode Lijst van bedreigde soorten. Met de waterkwaliteit van het oppervlaktewater in ons land is het over het algemeen slecht gesteld.

Hoe kunnen wij helpen?

- Leg een libellenvijver aan of verbeter je bestaande vijver op basis van de volgende tips:
 - Wees terughoudend met het planten van water- en oeverplanten uit tuincentra, de herkomst van deze planten is vaak niet bekend en je loopt daardoor het risico een invasieve exoot te introduceren. Over het algemeen vestigen de water- en oeverplanten zich vanzelf in en rond de poel.
 - Het is beter om geen vissen in de poel te introduceren.
 - Zorg voor een goede waterkwaliteit en een goed waterpeil. Een te laag waterpeil in de winter kan funest zijn voor overwinterende libellenlarven. Het diepste gedeelte van de vijver moet daarom minimaal 80 cm zijn.
 - Zorg voor waterkanten met geleidelijk aflopende oevers. Flauwe oevers bieden meer plek voor een variatie aan planten, waar uitsluitende libellen van kunnen profiteren. Maai de oevers niet in één keer, maar gefaseerd. Verwijder beschoeiingen langs water waar het kan.
 - Zie voor meer informatie deze [infopagina](#) van de Vlinderstichting.
- Maak van elke sloot een libellensloot: [praktische tips](#) voor meer libellen in het veenweidegebied.

Wist je dat ...

De grote facetogen van libellen bijna 30.000 deelloogjes – zogeheten ommatadia – per oog heeft!

Libellen

Odonata

Monitoring

- Doe een flextelling. Zie voor meer info en applicaties die dit ondersteunen: <https://vlinderstichting.nl/wat-kan-jij-doen/tellen/flextellingen/>
- Voer je resultaten in op waarneming.nl.

Meer informatie

Herkenningskaarten:

[Blauwe juffers](#)

[Glazenmakers](#)

[Heidelibellen](#)

[Pantserjuffers](#)

Bronnen

vlinderstichting.nl

